

Turek, dnia 6 lutego 2025 r.

Pani
Mariola Kadrzyńska - Siwek
Przewodnicząca Rady Miejskiej Turku

Stosownie do art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w załączeniu przekazuję Radzie Miejskiej Turku „Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2024 oraz potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny”.

Z poważaniem

Z-ca BURMISTRZA

Jerzy Kurzawa

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2024
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

I Uregulowania prawne

W nawiązaniu do art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 49) w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Na mocy Zarządzenia Nr 185/11 Burmistrza Miasta Turku z dnia 15 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia podmiotu organizującego pracę z rodziną wyznaczono Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku jako podmiot właściwy do realizujący zadania z zakresu administracji publicznej, dotyczącego wspierania rodzin, o których mowa w art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II Zadania samorządu gminnego

Zgodnie z art. 176 ustawy na samorząd gminny nałożono następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny

Uchwałą Nr LIX/384/22 Rady Miejskiej Turku z dnia 28 grudnia 2022 roku przyjęto Program Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez zaplanowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą podejmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.

- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Asystenci rodziny prowadzili samoszkolenie podnoszące ich kwalifikacje i umiejętności pracy z rodzinami. Korzystali z porad psychologa i prawnika zatrudnionych w ośrodku.

Asystenci brali udział w zorganizowanych szkoleniach:

- zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży,
- konflikty okołorozstaniowe w praktyce interdyscyplinarnej. Jak nie stać się stroną konfliktu,
- bazowe szkolenie pozytywna dyscyplina dla nauczycieli.

Ponadto asystenci uczestniczyli w ogólnopolskim Forum Asystentów.

- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku w ramach realizacji tego zadania w roku 2024 zatrudniał 3 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem łącznie 53 rodziny.

Asystenturą rodzinną w pierwszej kolejności objęto rodziny, przejawiające największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. 14 rodzin zostało zobowiązane do współpracy z asystentem na mocy postanowienia sądowego. Łączna liczba dzieci to 118 ; w tym w wieku przedszkolnym 47 a wieku szkolnym 71. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona była praca z rodzinami biologicznymi, mająca na celu powrót dzieci do rodziny.

Podstawowe problemy, z którymi borykają się wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny, to bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, niezaradność życiowa w wielu dziedzinach m.in. załatwianie spraw urzędowych, kontaktowanie się ze szkołą, instytucjami; nieumiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz problemy edukacyjne i adaptacyjne dzieci. Samotne wychowywanie dzieci to problem, który obejmuje 24 rodziny, alkoholizm i narkomania dotyczą 16 rodzin, bezrobocie odnotowano w 20 rodzinach, w trudnych warunkach mieszkaniowych zamieszkuje 12 rodzin. Udokumentowana przemoc występuje w 9 rodzinach, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza u wszystkich rodzin.

Zadaniowy czas pracy asystenta umożliwia intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami. Asystenci uczą ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywania czystości również osobistej, załatwiania spraw urzędowych, wyrabiają nawyki kontaktu z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, motywują do podejmowania terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Wspierają w podnoszeniu poziomu umiejętności wychowawczych. Pomagają w sporządzaniu pism, wniosków, podań. Zachęcają i uświadamiają rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach, działających na rzecz dzieci i rodzin.

W związku z szerokim zakresem działania asystenci rodziny współpracowali w roku 2024 między innymi z:

- pracownikami socjalnymi - dbając i nadzorując, aby rodziny zabezpieczone były finansowo i właściwie wykorzystywały przydzielone środki. W razie potrzeby kierowano do Sądu wnioski o wgląd w sytuację rodziny,
- z pracownikami Ośrodka Wsparcia MOPS w Turku,

- sądem, kuratorami, policją – wspólne wejścia w środowisko, wymiana posiadanych informacji, szukanie rozwiązań trudnych sytuacji, sprawdzanie funkcjonowania rodzin oraz bezpieczeństwa dzieci w godzinach popołudniowych i wieczornych;

- PCPR – wspólnie z koordynatorami pieczy zastępczej opracowywano i realizowano plany pracy z rodziną biologiczną, plany pracy z dzieckiem w celu umożliwienia powrotu dzieci z rodzin zastępczych do rodzin biologicznych;

- pedagogami i różnymi placówkami oświaty w celu wymiany spostrzeżeń, dotyczących niepokojących zachowań dzieci w szkole, zaniedbań edukacyjnych i wychowawczych oraz usprawnienia relacji rodzic - szkoła. Wykorzystywanie działających na terenie miasta świetlic w tym Świetlicy Środowiskowej „Eureka” oraz Centrum Wolontariatu, które umożliwiają dzieciom nadrabianie zaległości.

- placówkami służby zdrowia - zapewnienie kontaktu z pediatrą, monitorowanie prawidłowego rozwoju dzieci, w szczególności tych najmłodszych, które nie znajdują się pod opieką instytucji typu przedszkole i szkoła. W razie zauważenia nieprawidłowości rozwojowych docierano wspólnie z rodziną do specjalistów. Osobom z uzależnieniem wskazywano placówki, w których można podjąć terapię.

- od września 2024r. asystenci rodziny zorganizowali pomoc edukacyjną dla uczniów szkół podstawowych z rodzin objętych wsparciem asystenta.

Dzięki wsparciu asystenta rodziny, klienci wielokrotnie przełamywali bezradność w załatwianiu spraw urzędowych (ZUS, PUP, PGKiM, wydziały Urzędu Miejskiego). Kilka rodzin, które współpracują z asystentem rodziny złożyło wnioski o przyznanie lokalu mieszkalnego z zasobów miasta, z czego aż trzy otrzymały mieszkania na os. Wyzwolenia. Jedna z rodzin zamieszkała w mieszkaniu, otrzymanym w ramach projektu „mieszkanie za remont”.

Wobec braku rodzin wspierających asystenci rodziny we własnym zakresie tworzą na potrzeby rodzin sieć osób chętnych do udzielania pomocy (osoby spokrewnione i zaprzyjaźnione). Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy rodzice w związku z nadużywaniem alkoholu nie mogą zapewnić dzieciom należytej opieki.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci w prowadzeniu w swoim życiu zmian. W roku 2024 zaprzestano współpracy z 15 rodzinami, w tym ze względu na osiągnięcie celu z 11 rodzinami, 1 rodzina zmieniła

miejsce zamieszkania a w pozostałych zakończenie nastąpiło na skutek braku współpracy lub zmianę metod pracy.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 29-31 ustawy w celu wspierania rodziny przeżywającej trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, z którą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. W mieście Turek nie funkcjonuje instytucja „rodziny wspierającej”.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówki wsparcia dziennego mogą być, zgodnie z rozdziałem 3, w tym art. 24 ustawy prowadzone w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Na terenie miasta Turku w chwili obecnej nie ma placówek wsparcia dziennego dla dzieci, w rozumieniu zapisów ustawy.

4) finansowanie:

Na realizację zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej gmina wydatkowała środki finansowe w kwocie 338.689,91 zł.

Z ogólnej kwoty 338.689,91 zł środki z budżetu gminy wyniosły - 242.445,84 zł., a 75.161,04 zł to środki pozyskane z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2024 „Asystent rodziny”, współfinansowanego z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Funduszu Pracy oraz 21.083,03 zł to środki pozyskane z programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i pieczy zastępczej na lata 2024-2027”.

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

W 2024 roku rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych otrzymały wsparcie asystentów rodziny, którzy posiadali odpowiednie i zgodne z wymogami ustawy wykształcenie.

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;

Na to zadanie Ośrodek nie poniósł żadnych kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające.

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2024 współfinansowaliśmy pobyt 43 dzieci i Gmina Miejska Turek wydatkowała na ten cel kwotę 341.273,89 zł.

W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w 2024 r. nie przebywało żadne dziecko z terenu miasta Turek.

- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okresy od 1 stycznia do 30 czerwca i od 1 lipca do 31 grudnia 2024, sporządzane na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, stanowią załączniki do niniejszego sprawozdania.

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Asystenci rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi Ośrodka na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracują w tym zakresie również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz z Zespołem

Interdyscyplinarnym. Asystenci rodziny angażowali się w realizację Programu Wzmacniania Rodziny.

III Potrzeby związane z realizacją zadań

Mając na uwadze potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest realizowany na bieżąco.

Sytuacja rodzin z terenu Miasta Turku jest monitorowana przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny, którzy dąży do minimalizowania ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Konieczne jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy. Praca socjalna oraz wsparcie asystentów jest również niezbędne w rodzinach, z których dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej w celu powrotu dzieci do rodzin biologicznych.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zauważa się potrzebę kontynuacji realizowanych dotychczas działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w formie wsparcia asystenta rodziny.

W celu zmniejszenia kosztów realizacji zadania planujemy również w bieżącym roku brać udział w konkursie pod warunkiem ogłoszenia przez MRPiPS programu „Asystent Rodziny”.

Praca z rodziną przedstawicieli instytucji powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych. W budżecie na 2024 rok nie zaplanowano wydatków na zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy, przez rodziny wspierające z uwagi na niezgłaszanie przez rodziny zapotrzebowania na w/w formę pomocy.

Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną w związku z tym niezbędne jest umożliwienie pracownikom socjalnym oraz asystentom rodziny udziału w szkoleniach i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Turku
Elżbieta Piąstka
Elżbieta Piąstka

